

۱- جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید. (۱ نمره)

الف) ویژگی اصلی نثر موزون به کارگیری آرایه ..... است.

ب) فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط ..... نوشته می‌شد.

ج) اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر ..... است.

د) مشهورترین طبقه‌بندی سبک براساس نظریه ..... فیلسوف بزرگ یونانی است.

۲- دو مورد از ویژگی‌های شعر فارسی در نیمه دوم قرن پنجم و ششم را بنویسید (۰/۵).

۳- با توجه به شعر زیر، به پرسش‌ها، پاسخ دهید.

آمد نفس صبح و سلامت نرسانید

یا تو به دم صبح، سلامی نسپردی

من نامه نوشتم به کبوتر بسپر دم

بر باد سپردم دل و جان، تا به تو آرد

عمری است که چون خاک، جگر تشنه عشقم

خاقانی، ازین طالع خود کام چه جویی؟

الف) دو ویژگی ادبی شعر را بنویسید. (۰/۵)

ب) کدام ویژگی‌های زبانی در شعر دیده می‌شود؟ (۰/۵)

ج) قلمرو فکری این غزل را بررسی کنید. (۰/۵)

د) غزل سروده کیست؟ جزو شاعران کدام حوزه جغرافیایی است؟ (۰/۵)

۴- نویسنده آثار زیر را بنویسید (۰/۵)

الف) تاریخ بلعمی (ب) کشف الاسرار

۵- واژه (خوش‌آهنگ) را یکبار با حذف همزه و دیگر بار با همزه تقطیع کنید و علامت هجاها را نیز زیر آنها بنویسید. (۱ نمره)

۶- ابیات زیر را تقطیع کنید و با خط عروضی بنویسید. سپس مرز هجاها را مشخص کنید و زیر هر هجا علامت آن را بگذارید.

(۳ نمره)

بیشتر آید سخنش ناصواب

الف) هر که تأمل نکند در جواب

غنچه باشی کودکانت برکنند

ب) دانه باشی مرغکانت برچند

در تقطیع هجایی بیت زیر، چند هجای کشیده دیده می‌شود؟ هجاها را مشخص کنید (۱)

نیستم نیستم نیستم من

چند پرسی ز من چیستم من

۸- برای کاربردهای گوناگون (صامت، مصوت) هر یک از واج‌های زیر، یک مثال بنویسید. (۱)

«و» صامت ( ) «و» مصوت ( )

«ی» صامت ( ) «ی» مصوت ( )

۹- با توجه به علامت هجاها، کدام واژه‌ها با حذف همزه، تلفظ شده‌اند؟ (۱)

پلنگ افکن: (U - U - -)

۱۰- کدام بیت موازنه است و کدام بیت توصیح؟ دلیل خود را بنویسید. (۱/۵)

الف) جفا پل بود، بر عاشق شکستی

ب) ای منور به تو، نجوم جمال

ای مقرر به تو، رسوم کمال

۱۱- در بیت‌های زیر، انواع جناس را مشخص کنید. (۱/۵)

الف) بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر

دیدی که چگونه گور بهرام گرفت

ب) مرا زمانه ز یارم به منزلی انداخت

که راضی‌ام به نسیمی کز آن دیار آید

ج) وه چه بیگانه گذشتی، نه کلامی نه سلامی

نه نگاهی به نویدی، نه امیدی به پیامی

۱۲- ثابت کنید چرا دو مصرع زیر وزن و آهنگ مشترک ندارند؟ (۱ نمره)

الف) فلک جز عشق محرابی ندارد

ب) فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم

۱۳- واژه‌های قافیه، قاعده قافیه و حروف مشترک قافیه را در هر بیت، مشخص کنید. (۱/۵)

الف) نفس باد صبا مشک‌فشان خواهد شد

عالم پیر، دگر باره جوان خواهد شد

ب) کی رفته‌ای ز دل که تمناً کنم تو را؟

کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را؟

۱۴- مشخص کنید در کدام بیت ذوقافیتین وجود دارد و در کدام بیت قافیه درونی؟ در هر بیت قافیه‌ها را مشخص کنید.

(۱ نمره)

الف) روح تویی نوح تویی فاتح و مفتوح تویی

سینه مشروح تویی، بر در اسرار مرا

ب) از آن مرد دانا دهان دوخته‌است

که بیند که شمع از زبان سوخته‌است

۱۵- در بیت زیر، تکرار چه واج‌هایی بر موسیقی کلام افزوده‌است؟ (۰/۵)

گو بهار دل و جان باش و خزان باش، ار نه

ای بسا باغ و بهاران که خزان من و توست

۱۶- در هر عبارت، سجع‌ها را بیابید و نوع آن را مشخص نمایید. (۱ نمره)

الف) محبت را غایت نیست؛ از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست.

ب) پشت و پناه سپاه من بود، در دیده دشمنان خار و بر روی دوستان خال.

۱۷- شعر زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید

گل بخندید و باغ شد پدرام

ای خوشا این جهان، بدین هنگام

چون بناگوش نیکوان شد باغ

از گل سیب و از گل بادام

همچو لوح زمردین گشته‌ست

دشت همچون صحیفه‌ای ز رخام

الف) عواطف و حس و حال حاکم بر فضای شعر، را بنویسید (۰/۵)

ب) یک نمونه تشبیه و یک نمونه تشخیص در ابیات مشخص کنید (۰/۵)

